

Notat om: Vigtige områder for hvidhval (*Delphinapterus leucas*),
vedrørende operationer relateret til mineralaktiviteter.

minerals@natur.gl
Nuuk, 22/3-2024

Vigtige områder for hvidhval

Forfattere

Rikke Guldborg Hansen, Afdeling for Pattedyr og Fugle

Ida Bomholt Dyrholm Jacobsen, Afdeling for Miljø og Råstoffer

Karl Brix Zinglensen, Afdeling for Miljø og Råstoffer

Kommentatorer

David Boertmann, DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet.

Anders Mosbech, DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet.

Kasper Lambert Johansen, DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet.

Baggrund

Regler for feltarbejde og rapportering vedrørende mineralressourcer ("Feltreglerne"), Naalakkersuisut, Råstofstyrelsen, november 2000 (Anon., 2000), indeholder særlige bestemmelser for feltarbejde inden for områder og perioder af særlig betydning for dyrelivet baseret på den eksisterende biologiske viden.

Naalakkersuisut har anmodet om, at områdetyper beskrevet i feltreglernes kapitel 2 og 3 skal være tilgængelige og vises geografisk i NatureMap's online kortportal for miljø og natur i Grønland, tilgængelig på www.eamra.gl, og at oplysningerne derfra distribueres direkte og automatisk til den nationale planlægnings- og kortlægningsportal NunaGIS, tilgængelig på www.nunagis.gl, og LicenceMap, kortportalen på www.govmin.gl. Derved kan oplysninger fra NatureMap også ses i NunaGIS og LicenceMap som direkte datalink-tjeneste.

På baggrund af den nyeste, eksisterende, biologiske viden anbefaler Grønlands Naturinstitut følgende tilføjelser vedrørende miljøregulering af feltaktiviteter relateret til mineralske ressourcer, herunder områdets geografiske og periodiske afgrænsning.

Dette notat er en anbefaling om tilføjelse til kapitel 2 *Områder og perioder af særlig betydning for dyrelivet* i form af et nyt afsnit 2.03.13 baseret på den eksisterende biologiske viden om bestanden af hvidhval (*Delphinapterus leucas*).

Ad. 1: Følsomhed og generel beskrivelse

På den nationale rødliste vurderes den grønlandske bestand af hvidhval (*Delphinapterus leucas*) som *Sårbar* (VU) (Boertmann & Bay, 2018). På IUCN's internationale rødliste vurderes hvidhvalarten i øjeblikket som 'Least Concern' (LC) (Lowry, et al., 2017). IUCN er i færd med at vurdere underpopulationer for hvidhval.

Den nationale lovgivning omfatter hvidhval i *Selvstyrets bekendtgørelse om beskyttelse og fangst af hvid- og narhvaler*, og hvidhvaler er beskyttet bortset fra jagt (Anon. 2017).

Hjemmestyrets bekendtgørelse om naturreservatet i Melville Bugt dækker et område, hvor alt vildt er beskyttet, og al jagt, fangst, fiskeri, færdsel til havs eller på land samt overflyvning under 500 m er forbudt (Anon. 1989).

Bevaringsforvaltning af hvidhvaler udføres under den internationale *Joint Commission for the Conservation and Management of Narwhal and Beluga* (JCNB) i samarbejde med *North Atlantic Marine Mammal Commission*, NAMMCO.

Hvidhvaler er ligesom andre hvalarter omfattet af de internationale organer *Konventionen om vurdering af virkningerne på miljøet på tværs af landegrænserne* (Espoo-konventionen), *Konventionen om international handel med udryddelsestruede vilde dyr og planter* (CITES) og *OSPAR*-kommissionen.

Hvidhvaler lever hovedsageligt i arktiske farvande. Genetiske undersøgelser har gjort det muligt at afgrænse veldefinerede bestande opdelt i sommerområder/bestande på baggrund af geografi, aktivitetsmønstre og migration (Skovrind et al. 2021).

Hvidhvaler er sjældne i Østgrønland, og hvaler her er sandsynligvis omstrefjende individer (genetiske undersøgelser tyder på, at individer, der jages i Østgrønland, stammer fra både canadiske og Svalbard/russiske bestande) uden stabil tilstedeværelse (NAMMCO, 2023).

Den *Østlige Højarktiske – Vestgrønlandske* population betragtes som udtømt. Hvidhvaler fra denne bestand findes i grønlandske farvande i Nordvandspolyniet (hele året) og ud for Vestgrønland fra Diskobugten til Maniitsoq (efterår, vinter og forår). I foråret (juni) trækker de offshore og parallelt til kysten mellem Diskobugten, forbi Upernavik-regionen til Nordvandspolyniet og til sommerområderne i det canadiske, højarktiske øhav. I efteråret (oktober) vender de tilbage via de samme ruter til overvintringsområderne (Hobbs et al., 2020, NAMMCO-JCNB 2021).

Overvintringsbestanden i Vestgrønland er siden 1954 faldet kraftigt til ca. 10.000 individer, og er nu stabiliseret på grund af kvotering af jagten. Før 1930 var hvidhval til stede længere sydpå i Nuup Kangerlua fjorden, men denne del af bestanden betragtes som udryddet, og fuld beskyttelse anbefales af JCNB Joint Working Group (NAMMCO-JCNB 2021).

Hvidhvaler er følsomme over for menneskeskabte forstyrrelser fra undervandsstøj fra aktive, akustiske kilder og skibstrafik (NAMMCO 2022). Desuden kan reduktion eller ændringer i havisdække og egenskaber påvirke hvidhvalens udbredelse og migrationsmønstre. Vurderingen af aktiviteterne i vigtige migrationskorridorer bør omfatte oplysninger om den aktuelle havissituation under afgrænsningen af korridorerne. Hvidhvaler bliver lejlighedsvis fanget i havis (*sassat*), og menneskeskabte forstyrrelser kan føre til en stigning i sådanne hændelser.

Ad. 2: Vigtige perioder

I feltreglerne (Anon., 2000) er der ingen datoer og områder angivet for hvidhval.

For de områder, der er vigtige i grønlandske farvande, anbefaler vi følgende perioder som vigtige for hvidhvaler i Nordvest- og Vestgrønland:

1. Nordvandspolyniet (Pikialasorsuaq):
 - a. I perioden: Hele året.
2. Vestgrønland:
 - a. I perioden: 15. oktober til 31. maj.
3. Migrationsruter i Vest- og Nordvestgrønland:
 - a. I perioden 1. juni til 30. juni.
 - b. I perioden 15. september til 31. oktober

De vigtige perioder understøttes af undersøgelser, der viser tilstedeværelsen af hvidhval i mange af overvintrings- og forårsområderne og trækruterne i denne periode. De anbefalede perioder imødekommer variationer i migrations af hvidhval som resultat af variation i havisdækket. Start og slut af perioderne i det pågældende år afhænger af variationer i havisdækket.

Ad. 3: Vigtige områder

I grønlandske farvande er de vigtigste områder udpeget til:

1. Nordvandspolyniet (Pikialasorsuaq).
2. Vestgrønlandsk vinter- og forårsområde mellem Maniitsoq og Qeqertarsuaq (Diskøen).
3. Migrationsområder mellem kysten og op til 50 sømil ud for kysten i:
 - a. Smith Sund, herunder Uummannap Kangerlua (Wolstenholme Fjord) og Ikersuaq (Inglefield Bredning),
 - b. Avannaata Imaa (Baffin Bugt) og Qimusseriarsuaq (Melville Bugt)
 - c. Sullorsuaq (Vaigat) strædet og Qeqertarsuup Tunua (Diskobugten).

Områderne, især migrationsruterne, ikke er veldefinerede geografisk, men ændrer sig på grund af havisens dækning ud fra årlige og sæsonmæssige variationer (Heide-Jørgensen et al., 2013 og 2016).

Ad. 4: Anbefalet regulering

Det anbefales at tilføje følgende tekst som et nyt afsnit til feltreglerne:

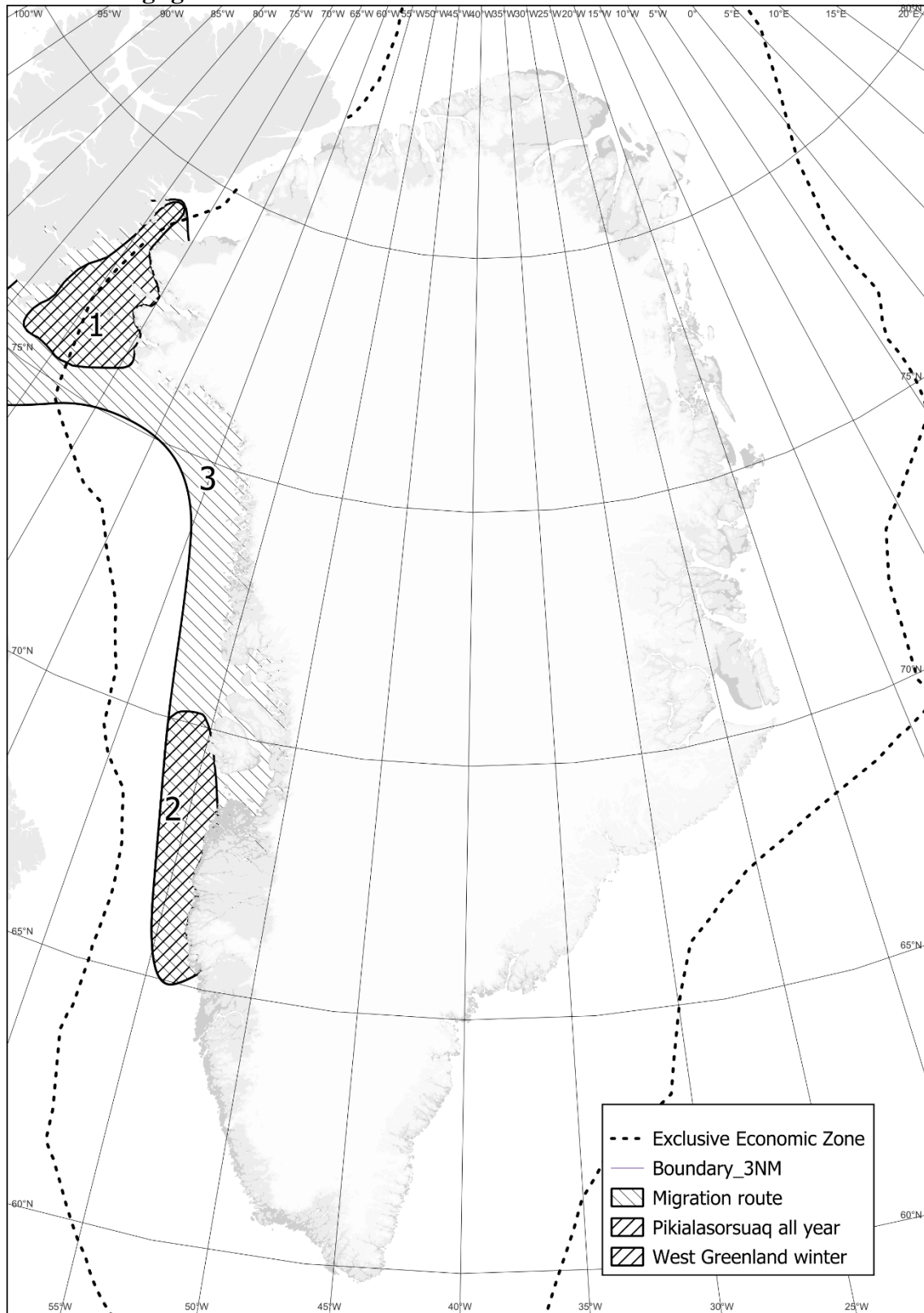
2.03.13 Hvidhvalområder. I perioden 15. oktober til 31. maj i Vestgrønlands overvintringsområde, og hele året i Pikialasorsuaq (Nordvandspolyniet), gælder følgende regler i hvidhvalområder, når hvidhval iagttages, medmindre det er godkendt af Miljøstyrelsen for Råstofområdet:

- a. Det er ikke tilladt at forårsage forstyrrelser, herunder:*
- b. Rejser med båd med hastigheder over 8 knob.*
- c. flyve forbi i fastvinget fly eller helikopter inden for en lodret afstand på 500 meter.*
- d. flyve droner inden for en lodret eller vandret afstand på 100 meter.*
- e. trafik med båd i nærheden af 3 km til kysten eller kanten af havisen.*

Det anbefales at anvende havpattedyr og havfugleobservatør(er) (MMSO) ved gennemførelse af omfattende aktiviteter eller ved gennemførelse af undersøgelser med aktive, akustiske instrumenter i områderne Pikialasorsuaq (Nordvandspolyniet) (1) og Vestgrønlands overvintringsområde (2) i de følsomme perioder. I betragtning af lokalsamfundenes traditioner for jagt i eller tæt på områderne rådede den til at høre lokalsamfundene gennem de relevante kanaler i god tid før sådanne aktiviteter.

Det tilrådes at foretage aktivt udkig efter hvidhval fra fartøjer i irregulære transitter gennem områderne.

Kort over vigtige områder for hvidhval

Tidligere kort over vigtige områder for hvidhval

Der findes ikke tidligere kort over vigtige områder for hvidhvaler i feltreglerne.

Litteratur

- Anon. (1989). Hjemmestyrets bekendtgørelse om naturreservatet i Melville Bugt, nr. 21 af 17. maj 1989. Nalunaarutit. https://nalunaarutit.gl/groenlandsk-lovgivning/1989/bkg-21-1989?sc_lang=da
- Anon. (2017) Selvstyrets bekendtgørelse om beskyttelse og fangst af hvid- og narhvaler, nr. 3 af 27. januar 2017. Nalunaarutit. https://nalunaarutit.gl/groenlandsk-lovgivning/2017/bkg-03-2017?sc_lang=da
- Anon. (2000). *Rules for field work and reporting regarding mineral resources (excluding hydrocarbons) in Greenland*. Retrieved from https://naalakkersuisut.gl/~media/Nanoq/Files/eamra/rules_for_fieldwork.pdf
- Heide-Jørgensen, M.P., Sinding, M.H.S., Nielsen, N.H. et al. Large numbers of marine mammals winter in the North Water polynya. *Polar Biol* 39, 1605–1614 (2016). <https://doi.org/10.1007/s00300-015-1885-7>
- Heide-Jørgensen, M.P., Burt, L.M., Hansen, R.G. et al. The Significance of the North Water Polynya to Arctic Top Predators. *AMBIO* 42, 596–610 (2013). <https://doi.org/10.1007/s13280-012-0357-3>
- Hobbs, Roderick & Reeves, Randall & Prewitt, Jill & Desportes, Genevieve & Breton-Honeyman, Kaitlin & Christensen, Tom & Citta, John & Ferguson, Steven & Frost, Kathryn & Garde, Eva & Gavrilov, Maria & Ghazal, Maha & Glazov, Dmitri & Gosselin, Jean-Francois & Hammill, Mike & Hansen, Rikke & Harwood, Lois & Heide-Jørgensen, Mads Peter & Inglangasuk, Gerald & Watt, Cortney. (2020). Global Review of the Conservation Status of Monodontid Stocks. *Marine Fisheries Review*. 81. 1-53. 10.7755/MFR.81.3-4.1.
- Lowry, L., Reeves, R. & Laidre, K. 2017. *Delphinapterus leucas*. The IUCN Red List of Threatened Species 2017: e.T6335A50352346. <https://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.2017-3.RLTS.T6335A50352346.en>. Accessed on 02 February 2024.
- NAMMCO-JCNB Joint Working Group (2021). Report of the Joint Working Group Meeting of the NAMMCO Scientific Committee Working Group on the Population Status of Narwhal and Beluga in the North Atlantic and the Canada/Greenland Joint Commission on Conservation and Management of Narwhal and Beluga Scientific Working Group. December 2021, Winnipeg, Canada
- NAMMCO-North Atlantic Marine Mammal Commission (2022). Report of the Joint Disturbance Workshop of the NAMMCO Scientific Committee Working Group on the population status of narwhal and beluga, and the Canada/Greenland Joint Commission on narwhal and beluga Scientific Working Group. December 2022, Copenhagen, Denmark.
- NAMMCO-North Atlantic Marine Mammal Commission (2023). Report of the Scientific Committee Ad hoc Working Group on Narwhal in East Greenland, December 2023, Copenhagen, Denmark.
- Skovrind, M., Louis, M., Westbury, M.V., Garilao, C., Kaschner, K., Castruita, J.A.S., Gopalakrishnan, S., Knudsen, S.W., Haile, J.S., Dalén, L., Meshchersky, I.G., Shpak, O.V., Glazov, D.M., Rozhnov, V.V., Litovka, D.I., Krasnova, V.V., Chernetsky, A.D., Bel'kovich, V.M., Lydersen, C., Kovacs, K.M., Heide-Jørgensen, M.P., Postma, L., Ferguson, S.H. and Lorenzen, E.D. (2021), Circumpolar phylogeography and demographic history of beluga whales reflect past climatic fluctuations. *Mol Ecol*, 30: 2543-2559. <https://doi.org/10.1111/mec.15915>